

[Chr. Rasmussen.]

hård en konkurrent til smørret, som tilfældet er i øjeblikket. Jeg tror dog, at de, der sætter alt for stor lid hertil, vil blive skuffet, navnlig hvis man ikke fra landbrugets side er indstillet på at gøre mere end hidtil for at interessere den danske befolkning for smørret. Der er efter min opfattelse ikke så lidt beskæmmende i, at sommerturister, hvad enten det nu er inden- eller udenlandske, som er indstillet på at indtage et eller to af dagens måltider i det fri og købe det nødvendige i forretningerne, efterhånden som de kommer frem, kan komme ud for i visse egne af landet at måtte køre fra købmand til købmand uden at kunne købe et pund smør, simpelt hen fordi man ikke handler med det. Så er der ganske vist nogle af købmændene, der er så elskværdige, at de siger, at der 3 eller 5 km længere fremme ligger et mejeri, hvor smør kan købes, forudsat — og så ser han på uret — at udsalget ikke er lukket på det tidspunkt. Slutresultatet bliver, at de pågældende nøjes med margarine til frokosten.

Ja, det var måske nok et lille sidespring. Jeg vil gerne gøre endnu et par bemærkninger. Jeg er ikke blind for, at mange landmænd befinder sig i økonomiske vanskeligheder, nogle uforskyldt, andre bærer vel selv deres part af skylden, måske kan lovgiverne heller ikke sige hus forbi. Men en kendsgerning er det, at mange landmænd alene ud fra en optimistisk tanke om vore afskrivningslove har mekaniseret langt ud over deres økonomiske evne, således at de godt nok har sparet nogle kroner i skat, men har været ude af stand til at betale de store afdrag på de dyre maskiner, som de i adskillige tilfælde kunne have undværet, uden at det havde forvoldt særlig stor skade på bedriften. Men der er jo det mærkelige forhold i dag — og deri adskiller tiden nu sig fuldkommen fra andre perioder, hvor man har gennemført støtteforanstaltninger til landbruget — at nu kan en landmand befinde sig på det, man kalder fallitens rand, hvor alle sunde er lukket, og så er han alligevel i stand til at realisere sin ejendom og rejse derfra som en holden mand. Det er jo i høj grad et spørgsmål, om det er sundt, at denne udvikling fortsætter, om det ikke var betimeligt, at der

blev grebet effektivt ind over for ejendomspriserne. Jeg tror i hvert fald ikke på, at man i det lange løb kan bevare den frie landbostand, hvis friheden kun skal gælde, når gevinsten ved salg hentes hjem, medens det øvrige samfund skal bære risikoen ved driften.

Ud fra ønsket og håbet om, at det i fremtiden vil lykkes at skabe mere hensigtsmæssige ordninger for landbruget, skal jeg med disse bemærkninger på mit partis vegne anbefale at stemme for lovforslaget.

Jens Chr. Christensen: Fra venstres side kan vi også her give tilslutning til de små ændringsforslag, der jo er tiltrådt af det samlede udvalg.

Det var en hel landøkonomisk udredning, det ærede medlem hr. Chr. Rasmussen gav det høje ting. Også vi i venstre finder det beklageligt, at der skal lovgives på områder som disse. Også vi finder, at det ville være bedst for landbrugserhvervet, om man kunne have bibeholdt de frie former og den frie prisdannelse, som vi hidtil har haft, men det er jo ikke et forhold, som vi herhjemme i Danmark alene er herre over. Jeg tror, at det ærede medlem hr. Chr. Rasmussen vil give os den indrømmelse at dansk landbrug nok skal være i stand til at klare sig i konkurrence på lige fod med andre lande. Det ærede medlem ved udmærket, at når vi må gribe til en sådan lovgivning, skyldes det netop delvis de forhold, som råder derude, hvor dansk landbrug skal konkurrere med andre landes statskasser, med subsidier og store stats-tilskud.

Vi ønsker ikke en sådan lovgivning herhjemme, og vi kunne udmærket godt have undgået den, hvis vi i enighed kunne have fundet hinanden. Det pegede jeg på under de forhandlinger, vi havde i foråret om den store landbrugslovgivning, som dengang blev gennemført. Vi er selv til dels herre over vort omkostningsniveau, men hidtil har det skortet på vilje til at holde det i tømme, og jeg synes, at det ærede medlem hr. Chr. Rasmussen har en stor opgave med inden for sit eget parti at finde forståelse for gennemførelsen af sådanne forholdsregler, at omkostningsniveauet kan give landbruget bedre betingelser end hidtil. Jeg kan da også forstå på det